

אֲבֵי הַרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עִם עַמּוּסִים וַיִּזְכּוֹר בְּרִית אֲיָתָנִים.
וַיִּצֵּל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת..

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

הרב אברהם ישראל פרידמן

3.

השלום - ולא רק בין הדתות - דורש
הקרבה.

שכן, סל הדרישות במו"מ לעולם לא
יתמלא. החיוך לא יוכל להימרח על כל הפנים.
תמיד-תמיד יהא כרוך בכניעה מסוימת.
בהכנעה מתבקשת.

אילולא כן, מבין כל בר-דעת, יהיה חלקנו
עם התנגשות חזיתית של ראש בראש ואפשר
יהיה לומר 'שלום' לשלום!

4.

סכסוכי שכנים - כמשל חריף.

לצערנו ולכלימתנו הפכו השכנים כמעט
ל'שם נרדף' להתגוששויות נצחיות סביב
השאלה באיזה צד תעמוד המרפסת ולמה שרק
לך יהיה מקום למחסן בתחתית הבניין (זאת
למרות שמעולם לא ביקש אותו שכן מתאונן
לעשות זאת, אלא שיצר 'גם לי - גם לך לא
יהיה' בפעולה).

בבית הדין לממונות, ומוטב שקודם לכן,
לומדים הצדדים הניצים כי האופציה הנאותה
ביותר היא זו של הפשרה. כלומר: כל צד יצטרך
לרדת מעצו הגבוה עליו טיפס ולהנמיך ציפיות.

פשוט לומר 'שלום עליכם' לשלום.

מרן הראשון לציון, הגאון הרב יצחק יוסף
שליט"א - הרב הראשי לישראל, מתכבד לישא
דברים. הסכיתו היטב מה הוא אומר במעמד
הבלתי-שגרתי הזה:

שלוש פסיעות לאחור פוסע העם היהודי
בשעת אמירת 'עושה שלום' עם תום 'תפילת
העמידה'.

יש כאן, הטעים הראשון לציון, גם רמז עבה
לדמותו וצביונו של השלום: ויתור. אל תצפה,
הוא אמר, שברקימת השלום תשב על זרי
הדפנה ותקבל על מגש של כסף

את מבוקשך. ממש לא. השלום כרוך,
מכורח, בווייתור, או בלשון מדויקת יותר -
בנסיגה של שלוש פסיעות אחורנית..

שלום מחייב שכל אחד מהניצים יבוא
לקראת רעהו בכדי להביא ליישור ההדורים
ביניהם.

אין ברירה אחרת. אין.

האופציה הנאותה

ביותר בסכסוכי

השכנים - היא

הפשרה. כל אחד

יצטרך לרדת מעצו..

הרב אברהם ישראל פרידמן

שניים אחוזין ב...

1.

שלום. מילה אחת - אינספור מובנים.

מידי יום בתפילה אנו אף מזכירים את
כמיהתנו לשלום ולאחוה בין פלגי העם
והאומות. פנחס, כך מובא בראשית פרשתנו,
זוכה בברכת השלום. אבל ניב זה מופיעה עם ו'
קטועה. באמת למה?

או בנוסח אחר: השלום - מהו? מה אופיו
וצלם-דמותו?

2.

כינוס ראשי הדתות בקזחסטאן, סיוון
תשע"ה.

עוברות בירושה - ובהתאם לכך, גם
תכונות מגוונות - חיוביות ושליליות
גם יחד - שאצל האב, ניתן למצוא גם
אצל הבת או הבן.

מי שיחשוב הייטב - יבין מעתה למה
אנחנו כועסים אולי במיוחד על מעשים
שליליים של ילדינו יותר מאשר למשל
מחנך כלפי תלמיד בכיתתו. לא בטוח
שזה אובייקטיבי.

היום - אנחנו לעיתים נרתעים ממעשי
הילד, כי לעיתים רבות הוא פשוט
'מראה'. הוא מזכיר לנו את עצמנו - על
הטוב ועל הרע. התכונות שלו הן
למעשה שלנו ב'העתק-הדבק'.

תשאלו, ובצדק: מה כל זה נוגע הלכה
למעשה? זוהי תובנה פסיכולוגית
מאלפת במיוחד - אבל איך נתרגם
אותה לכלי המציאות?

ובכן, התשובה פשוטה ביותר: **השאלה**
איך נקבל - ובאיזה אופן נגיב - על
התנהגות של ילדינו. כמובן שהכל צריך
התייעצות עם חכמים, אבל הקו הכללי
שהנחנו חכמי הדור מלמד לקבל את
הנער המתמודד עם תעתועי דור עיקש
ופתלתול ב"דרך כבוד וידידות". איך זה
אומר כמובן להסכים עם כל מעשיו,
אבל זה בהחלט אומר לא לגעור יותר
מידי ולדעת באיזה שפה לדבר איתו.
להבין שזה זמני, וזה חולף אחרי ימי
הסער של ההתבגרות, בדיוק כמו
שלאב - זה עבר...

המציאות הזו מאפשרת **לאב 'להיכנס**
לנעליים' של הנער בצורה הרבה יותר
עמוקה ורגישה.

גם הוא היה שם, כאמור, ברמה כזו או
אחרת.

א. י. פ.

פולמוס 'כסות לילה' ותכריכים

באחרונה הבאנו כאן את מחלקות הראשונים
(הרמב"ם והרא"ש ועוד) בדבר השאלה האם המיעוט
של 'וראיתם אותם' המלמד כי צריך זמן של ראייה כדי
להתחייב בציצית - מלמדנו על פטור מהמצווה בזמן
של לילה או שמא מלמד על 'כסות לילה' הפטורה גם
ביום (!). הבאנו את דברי ה'משכנות יעקב' לפיהם
הדעות הסבורות כי 'כסות לילה' פטורה גם ביום - אין
זה אלא מפני שלדעתם חובת הציצית הינה 'חובת
בגד', ולכן הדגש על הבגד עצמו, ואם ייעודו הוא זמן
של פטור, גם אם לבושו בזמן של חיוב, אין מצוות
ציצית עליו (הגם שיש לדון בזה שכן מכמה גמרות
נראה שגם לפי דעה זו, זה כן קשור לחובת האדם, ואין
כאן מקומו).

ולכאורה בסיס לדבר ניתן למצוא מדברי הגמרא
(מנחות מא, א) שם למדנו את דברי שמואל כי כסות
הנמצאת בארון חייבת בציצית, גם אם האדם לא
לובשה. ההסבר לדבר הינו משום שסבור הוא כי
ציצית הינה 'חובת הבגד' כבר, גם אם האדם אינו
עוטה אותה על עצמו כעת. ברם, ממשיכה הגמרא
ומלמדת כי אם הוא זקן ועשה את הבגד בעבור
'תכריכים', מודה שמואל שפטורה מציצית, והיינו,
כפי שכותב רש"י, משום שאין זה זמן חיוב.

הנימוקי יוסף מחדש שגם אם האדם לובשה כעת,
בחיי, פטור על בגד זה מפני שייעודו הוא לזמן פטור.
אולם ישנן דעות הסבורות כי לא כן.

ולכאורה, מה פלא, דברי הנימוקי יוסף תלויים הם
בשאלה האמורה לעיל: האם **בגד שייעודו לזמן פטור**
חייב אם לובשו בזמן של חיוב. ונראה כאן שלדעת
שמואל שציצית 'חובת הבגד' נאמרו הדברים, ואילו
לפי הדעות ש'חובת האדם', לכאורה היה נראה
שבוודאי אם היה לובש את הבגד בחיי, היה חייב בגין
לבישה זו, הגם שייעודו של הבגד עצמו לשעת פטור,
ולכאורה הדברים מתחברים ומתחווים עם דברי
ה'משנות יעקב' שלפי הדעה של 'חובת הבגד' אנחנו
מתייחסים לייעוד של הבגד עצמו, והוא שקובע שמו.

ולשמחתי ראיתי כי האחרונים מביאים שהבית -
יוסף והמגן אברהם נחלקו האם תלויות המחלוקות
אלו באלו והאם לדעת הרמב"ם, למשל, המחייב
בציצית 'כסות לילה' ביום, האם לדעתו גם יהיה חיוב
ציצית על בגד תכריכים שלבש האדם בחיי, ויש כאלו
שטוענים שאין הכרח לקשר בין השניים (ולכאורה
ההסבר הינו שפטור כסות לילה נובע ביסודו מעניין
ה'זמן', ולכן ביום כן חייב; אולם פטור התכריכים נובע
מעצם תשמישם, ולכן גם בחיים יהיו פטורים. ודוק).
וראיתי עוד ב'קורן אורה' שאף תהא מדוע יש צורך
בלימוד מיוחד לפטור תכריכים אם כבר למדנו
ש'כסות לילה' פטורה גם ביום. וראה בהערות (שם).

פנקסו של החנך

דילמות הינוכיות אקטואליות

היפראקטיביות בירושה

האם מה שעברנו אנחנו בימי נערו -
שב אלינו כבוחרנו?

אברהם י. פרידמן

באחרונה קראתי ב'מרווה' ראיון עם אימא
המספרת על תכונותיה היפראקטיביות שעברו
בירושה גם לבנותיה.

"אנחנו מתמודדות - יחד", היא מפטירה
ומוסיפה: "כאחת שהייתה לה ילדות תזזיתית
והייתי מנסרת מהשולחן לארון - אני יכולה
להבין מה עובר על ילדיי. הייתי שם".

זה הזכיר לי מאמר שכתבתי לפני מספר שנים
אחדות בהקשר זה. הנה הוא לפניכם.

כולנו מכירים את דברי חז"ל: "מעשה אבות
סימן לבנים". זה אמור בעיקר על שלושת
האבות, אשר לדברי הרמב"ם הנודעים בתחילת
פרשת שמות - בניסיונות שעברו נסכו אבותינו
הקדושים כוח לדורות הבאים להתמודד עם
קשיים מאתגרים במיוחד (וכידוע שהארץ בזה
רבי חיים מוואלאז'ין זי"ע בדברות-קדשו).

אבל בס"ד חשבתי לומר עוד, כי "מעשה אבות
- סימן לבנים" נאמר בכל אב ואב בישראל.

ונסביר.

לא-אחת אנחנו פוגשים בבנים שעוברים את
אותו מסלול מפותל של 'גיל ההתבגרות' של
האב, על קשייו ואתגריו המורכבים של הגיל -
אם יותר אם פחות.

נוסף לכך, כידוע מהספרים הקדושים שתכונות

אנשי העשה

סיפור יהודי לשלחן שבת

למחרת, ביום שבת קדש, נשמעה אזעקה בחוצות בית שאן: כטב"ם חדר לתוככי העיר, ועוד כמה שניות הוא אמור ליפול באיזשהו מקום אם הוא לא יורט...

השעה 10.40 בבוקר, ר' ניתאי לומד בבית הכנסת, ואשתו נמצאת לבדה בבית, היא בחדר השינה, והילדה הקטנה בחדר השני...

האזעקה הקימה אותה ממקומה, היא ניגשה מיד אל חדר הילדה ולקחה אותה על ידיה תוך כדי שהיא יוצאת עמה מן החדר... רגעים ספורים עברו, והכטב"ם נפל בתוך החדר של הילדה, ממש סמוך למיטתה...

ויהי לפלא.

ר' ניתאי שליט"א אמר לי:

אינני יודע חשבונות שמים אבל אני מרגיש שזכות ה"צדקה" יחד עם ה"לפום צערא", היא שעזרה לנו להנצל, כמו שכתוב: "וצדקה תציל ממות"....

(על-פי דברי רבי יקותיאל אוהב-ציון שליט"א)

דמים נגד כטב"מים

ידידי היקר ר' ניתאי אלקיים שליט"א, בן ידידינו המנוח הבלתי-נשכח איש החסד אוהב התורה ר' אלדד אלקיים זצ"ל, סיפר לי עובדה נוראה שהיתה בביתו לאחרונה בימי המלחמה הקשים עם איראן יימח שמם.

ר' ניתאי גר מאז נישואיו בבית שאן שבעמק המעיינות, ובבית מדרשו לומדים ומלמדים, ופועלים גם פעולות "קירוב" כדי להחזיר את התועים מדרך ה' לצור-מחצבתם.

לפני כחודש וחצי הוא התחיל לחזק יהודי רחוק בשמירת המצות, והלה פנה אליו ביום ששי אחד וביקש 200 שקלים להוצאות שבת,

ר' ניתאי, שהוא עצמו אברך, ריחם על המבקש ונתן לו את הסכום הנ"ל, תוך מחשבה שבזה יהיה עוד קידוש ה' ויוכל לקרבו יותר לעבודת קונו...

שוב הגיע יום ששי ובא הלה עם בקשת תרומה לכבוד שבת, גם עכשיו הוא מבקש 200 שקלים...

ר' ניתאי הסתפק מעט, כי הפרוטה לא מצויה בכיסו כ"כ כדרכם של המסתפקים במועט, ודיבר עם אשתו בטלפון על הענין.

רעייתו אמרה לו: "תראה, אנחנו אמנם לא יכולים להתמיד בזה מידי ערב שבת, אבל עכשיו שכבר הגיע אליך - תן לו...".

וכך עשה.

לתשומת-ליבכם!

מהדורת הדפוס מצומצמת!
ניתן לקבל את הגיליון למייל
ללא תמורה בשליחת דוא"ל
לכתובת:

abyisrael@gmail.com

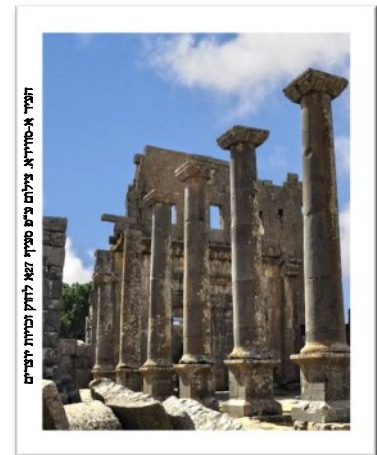
משום-מה, דווקא כאשר אנחנו עדים פעם-אחר-פעם ל'כמעט עסקה', ומרגע לרגע היא מתבררת כרחוקה מתמיד, קשה שלא להיזכר במאמר החזל"י הנודע (גמרא ברכות סד, א): "כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה, שעה עומדת לו".

פירושה של דברים: כאשר לא הגיעה שעתו של האדם והוא מנסה לדחוק את השעה כדי להשיג את מבוקשו - השעה תדחק אותו בחזרה ותראה לו ששום-דבר לא יעזור: אם לא הגיעה שעתו - עליו להתאזר בסבלנות.

רש"י במסכת עירובין מסביר, שכאשר אדם מנסה להעשיר יותר מידי, הוא פותח עסק שוב, יוצא לשעות עבודה נוספות ורואה שלא הולך לו, ועם כל זה הוא מנסה ללכת רחוק-יותר ולקפוץ גבוה-יותר כדי להצליח, אומר לו הקב"ה: "מדוע אינך מבין את הרמז? זו פשוט לא השעה שלך!".

אם נפסיק 'להלחץ' ולנסות להקדים את הזמן, אלא נרגיע ונקלוט כי רק הקב"ה יודע מתי זמן השבת החטופים, ולא נבטח בנדיבים שהבטיחו 'גיהנום' שלא קרה, השעה לא תדחק אותנו.

אלו שחושבים שהכל בידינו - מתאכזבים שוב ושוב. וחבל.

א-סוידא פינת בני-ברק

2 נקודות לחשבה על השבוע החולף

1.

השבוע נזכרתי במשב"ק המיתולוגי לבית קאליב רבי בנימין קירשנבונים.

תשאלו למה?

כי בעבר הלא-קרוב, כאשר נסעתי בקו 402 (בימים עוד לא נולד אחיו - קו 422) הוא מסר שיעור ב'דף היומי' באוטובוס החשון עם הרמקול הזעיר שלו, ושם הזכיר את דברי הגמרא במסכת כתובות (נ, א) על מי "עושה צדקה בכל עת" - זה שמפרנס ביתו. הוא דיבר בהתלהבות על זה ש"עושה צדקה" אבל לא, אין לו ארגון חסד עם אלפי עובדים. כלום. הוא לבד. מפעל חסד אישי. בבית.

נזכרתי בזה השבוע כי כולנו היינו עדים שלאנשים שעשו שלום רחוק-רחוק, ושכחו לעשות שלום בבית פנימה. עם דחיינות אינסופית (אופיינית, ראו ערך: 'שבעה באוקטובר' וה'מבצעים' הקצרים שקדמו להם) הם משכו זמן, התעסקו בכל העולם, רק לא במרחב הקואליציוני הפרטי.

עד שזה התפוצץ.

זה הזכיר לי עוד מישהו באותו מעמד שהלך רחוק כשהתלבש כמדינאי וביקש לרקום שלום בין רוסיה לאוקראינה, כאשר בו-זמנית, מתחת לאפו, נושרים לו חברי מפלגתו אל ספסלי האופוזיציה - -

2.

הבטיחו לנו שזה עניין של "יום-יומיים" או לכל המאוחר "בשבוע הקרוב", והנה 'העסקה' שכולם מצפים לה - מתמהמהת. מדובר כמובן על עסקת החטופים המתגבשת (או שלא).

בין-הזמנים בצפת

**דירת 5 חדרים, ממוזגת, עם יחידת-הורים מפוארת,
 11 מיטות, מרפסת 25 מ"ר עם נוף מרהיב לכל
 הכינרת והרי הגולן.**

לפרטים, פל': 052769-7719

